

צידה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

צידה לדרך | פרשת פנחס

גיליון מס' 195 התשפ"ד

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה, העומדים בין בים ובין ביבשה, המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה. השתא בעגלא ובזמן קריב. ונאמר אמן

בדרך הפרשה

אפני קיום מצות צדקה פראוי בני גד למשפחתם (כו, ט)

חז"ל (שבת קד ע"א) דורשים את משמעותן של אותיות האלף בית הקדושות: אלף בית - אלף בינה. גימ"ל דל"ת - גמל דלים. ה"א ו"ו - זה שמו של הקב"ה. ז"ח ט"י כ"ל - ואם אתה עושה כן, הקב"ה זן אותה, וכן אותה, ומיטיב לה, ונותן לה ירשה וקושר לה פתח לעולם הבא.

ויש להבין: מדוע קבעו חז"ל שיש לפתח ב"אלף בינה" ורק לאחר מכן לעבר לגמילות חסדים?

מבאר ה"מאור ושמש" שללא א"ב, ללא התורה הקדושה, לא נתן לגמל דלים באפן שבו התורה רוצה שנעשה זאת, שכן גמילות חסדים צריכה להעשות באפן מסוים ונקא, תוך הקפדה על דיני התורה. הפסוק שלפנינו פותח ב"בני גד למשפחתם", וה"מאור ושמש" מוצא בו כמה רמזים מן התורה להלכות חסד וגמילות דלים:

א. "לצפון משפחת הצפוני" - מצות הצדקה צריכה להעשות באפן מצפון ומסתר, וככל שפחות אנשים יודעים עליה, כך עולה ערכה של המצוה ושכרה גדול יותר. הרב שה"צ"ל היה אומר שאדם הגומל חסד ומספר עליו, כשיגיע אחרי מאה ועשרים לשמים, יהיה זה כמו להגיש פרטיסיה מנגבת לנהג...

ב. "לחגי משפחת החגי" - מצות הצדקה צריכה להעשות

עם פנים שמחות, עושות חג, ולא בפנים ועופות. מספרים על הרב מטשעבין זצ"ל, שהגיע פעם לחתונה. היה זה כבוד גדול לבעל השמחה ששר התורה התאמן והגיע לחתונה. אלא שהתעוררה בעיה גדולה: ראש הישיבה של הבחור, שהיה אמור לסדר את הקדושין, אחר עברה כבר למעלה ממחצית השעה שהמתינו לבואו, ובעל השמחה רצה לקבר את עצמו באדמה מרב בושה... לא היה לו נעים שהרב מטשעבין יושב וממתין. בשלב מסוים הוא לא יכול היה יותר להתאפק, נגש לרב מטשעבין ואמר: "אני מבקש מאד את סליחת הרב שכה צריה להמתין". השיב לו הרב: "אדרבה, אני כבר זקן ויושב לבדי בבית. כאן אני יושב ואנשים נגשים אלי, מדברים אתי, שואלים אותי. זה ממש נעים לי..."

זוהי גמילות חסד עם פנים של חג ולא עם פנים של תשעה באב, וזו בהחלט עבודה לא קלה. ה"דברי חיים" מצאנו זצ"ל היה שולח בערב פסח את בניו לחלק עוד כסף לעניים. שאלו אותו: הרי בזמן הזה כלם כבר מסדרים, גבאי הצדקה דאגו מבעוד מועד שלכלם יהיו מצות, בשך ויזו, ומה הטעם לחלק עכשו עוד? הסביר האדמו"ר: "העני יושב בליל הסדר, שותה את ארבע הכוסות וחושב בלבו: חבל שלא צריה רק שלש כוסות. כך היתה נשאת לי כוס אחת להמשך החג ולאחריו... חבל שחייבים לאכל כל כה הרבה מצות בליל הסדר. אם היו חייבים לאכל פחות - היו

ה"דברי חיים" מצאנו וצ"ל

לשנות מן האמת כדי שלעני יהיה נעים לקבל.
(רבי שלמה לונשטיין שליט"א - נאה דורש במדבר)

נשארות לי מצוות להמשיך החג... נמצא ששמחתו אינה שלמה. לכן אני מחלק להם עוד כסף, כדי שיהיה להם גם להמשיך החג ולאחריו, וכך תהיה שמחתם בְּחַג שְׁלֵמָה".

וזהו שאמר הכתוב: "לחגי משפחת החגי" - יש לדאוג ששמחתו של העני בְּחַג תהיה שמחה שלמה ואמתית, בטולת דאגות.

ג. "לשוני משפחת השוני" - את מצוות הצדקה והחסד לא די לעשות פעם אחת. יש לשנות ולעשות אותה עוד פעם ועוד פעם.

רבי נפתלי הלפרשטאם בספרו "דברי נפתלי" מבאר זאת באופן נוסף, על פי דברי הגמרא (פסחים ח ע"א): "האומר סלע זו לצדקה בשביל שיהיה בני - הרי זה צדיק גמור". וכלם שואלים מדוע? ומבאר: פעמים אדם רוצה לתת כסף לצדקה והעני מסרב לקבל. כתוב כאן שמתר לו לשנות מן האמת ולומר לעני: "תעשה לי טובה! הבן שלי חולה. אנא! קבל את הצדקה לזכותו", אף על פי שבאמת בנו לא חולה.

וזהו שאמר הכתוב: "לשוני משפחת השוני" - מתר

בְּדֶרֶךְ רַבּוֹתֵינוּ

לְעוֹלָם אֵל תֹּאמַר שְׂאִין סְפוּי!
אלה בני דן למשפחתם לשוחם משפחת השוחמי
(כו, מב)

מדוע שנה הכתוב את שמו מחושים לשוחם? מתרץ בספר "נחלת דבש": לבנימין היו עשרה ילדים, ולעמת זאת לדן היה בן אחד - חושים, ולא עוד שה' בן יחיד' הנה היה חרש, בעל מום.

אם היו שואלים את האנשים בדור ההוא את דעתם: מה נראה לכם שיצא מבניו של בנימין, ומה יצא מבנו היחיד של דן? מן הסתם היו כלם תמימי דעים, שבנימין יעמיד שבט גדול, ואלו דן יהיה שבט קטן.

ומה בפעל? מעשרת בני בנימין יצאו ארבעים וחמשה אלף ויש מאות נפש, ואלו מהבן היחיד של דן יצאו ששים וארבעה אלף וארבע מאות נפש!
המסקנה היא, ש"לא מחשבותי מחשבותיכם" (ישעיהו נח, ח). אין לנו שמץ של הבנה בהנהגת ה' עם ברואינו. המציאות איננה פועלת לפי ההגיון שלנו אלא לפי ההנהגה האלקית. הכל תלוי במזלו של האדם, וגם אם מזלו רע - הוא יכול לשנות את מזלו לטובה בכח התפלה והמעשים הטובים.

בני אדם זלזלו בחושים בן דן וחשבו בלבם: מה כבר יכול לצאת ממנו? ... ולבסוף התברר שכשם ששמו

רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל

אני מאמין בכל בחור שבא לישיבה ומשתדל להשקיע בו ולטפח אותו, וברוך ה' יש שכר לעמלי, אני זוכה לראות פרי הלולים לגאון ולתפארת. הקב"ה רואה את הפרות המשבחים הללו, ומקיים את ההבטחה: 'אם תוציא יקר מזולל - כפי תהיה'."

והוסיף הרב אבא שאול: הדברים אמורים גם לגבי היחס של האדם כלפי עצמו. יש אדם שמוזלל בעצמו ואומר: אין לי רקע תורני, לא קבלתי בבית את היסודות, אין לי כשרונות, אין לי יכולות, אין לי מזל, שום דבר לא מצליח לי - אם בן חבל על המאמץ שאשקיע בעצמי, שום דבר לא יצא ממני.

אומר לו הקב"ה: לעולם אל תאמר שאין סכוי! אם תשקיע בעצמך, תצליח להוציא מעצמך 'מוצר' משבח. מלבד עצם ההצלחה שזכית לרומם את עצמך, גם תצמד לה ההבטחה האלקית: 'ואם תוציא יקר מזולל - כפי תהיה', הפה שלה יהיה כמו הפה של הקב"ה, כל בקשותיה יתקבלו וברכותיה יתקיימו! (רבי גואל אלקריה שליט"א)

ונתתה מהודך עליו (כו, ב)

אמר חז"ל (ילקו"ש משלי רמז תתקנט): "וכסיל אדם

השתנה - כה מזלו השתנה, והוא העמיד שבט גדול ומכבד בישראל, אף יותר מאשר בנימין.

ומכאן ילמד האדם שלעולם אין להתיאש מן המצב. גם אם הוא רואה שהשעה אינה משחקת לו וכל מה שהוא עושה נכשל - אל יתיאש! תמיד אפשר לשנות את המזל ולהפך אותו לטובה.

אבל, כאמור, שנוי המזל אינו נעשה מאליו. האדם צריך לעמל ולהתאמץ כדי לשנות את מזלו, ועקר העמל והמאמץ הוא רוחני - בתורה, במצוות ובמעשים טובים.

*

אל רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל נגש אחד מתלמידיו ושאל: "ילמדנו רבנו, מהו הכח המיוחד שיש לרב שברכותיו מתקיימות?"

השיב לו: הרי זו גמרא מפרשת (בבא מציעא פה ע"א): "כל המלמד את בן עם הארץ תורה, אפלו הקב"ה גזור גזרה - מבטלה בשבילו, שנאמר (ירמיה טו, יט): 'ואם תוציא יקר מזולל כפי תהיה'."

יש אדם שאינו נחשב בחברה, אנשים מזלזלים בו ולא נותנים לו סכוי. בא אדם אחר ומחליט להשקיע בו ולטפח אותו, משקיע בו מאמצים וכחות, עד שלבסוף מצליח לרומם אותו ולהפך אותו לאיש רם מעלה. הקב"ה רואה את ההשקעה וההצלחה הגדולה ואומר לאדם שהיה אחראי לכה: דע לה שאני מחשיב ומעריה מאד את מה שעשית, לכן אני אתן לה כח מיוחד לשלט על גזרותי כביכול, אני מבטיח לה שהברכות שלה יתקיימו - הפה שלה יהיה כמו הפה שלי!

"לישיבה שלנו" - אמר הרב בן ציון אבא שאול - "באים בחורים ממשפחות תורניות ויחסניות, שמשחר נעוריהם ספגו בביתם תורה ויראת שמים. אבל לצדם יש גם בחורים ממשפחות חלשות יותר, משכונות מצוקה ומערי פתוח, שלא זכו לספג בביתם חנוה תורני. הם באים לישיבה עם שאיפות, אבל בגלל הרקע שלהם נדרש מהם מאמץ רב יותר כדי להגשימו. יש כאלה שלא מאמינים בעצמם וחושבים שהם חסרי סכוי. אולם

יבלענו' (משלי כא, כ) - זה יהושע, שלא היה בן תורה והיו ישראל קורין אותו כסיל". הבריות באותו דור היו קוראים ליהושע בן נון "כסיל"!

תשמעו ספור מענין: נסעתי אתמול עם יהודי בשם הרב שטרנברג. הוא גר בפתח תקווה ולומד בכלל נחלת דוד'. סבו היה גר ב'רמת אהרן'. היה שם שעור קבוע ממרן ראש הישיבה רבי גרשון אדלשטיין זצ"ל, שהיה מוסר כל שבת ליקים, וסבו היה מתעקש להגיע באפן קבוע עשר דקות לפני השעור, בדוקא!

שאלו אותו: "סבא, מה הענין?" [לפעמים זה היה קצת לחוץ...].

אמר להם: "כל פעם שראש הישיבה מגיע לפנינו, הוא מסדר שם את הספסלים ומכין את הספרים שילמדו בהם, כמו שמש... אניני יכול לשאת זאת..." לכן הוא התעקש להקדים לבא לפני רבי גרשון ולסדר את הכל, כדי שיוכל להתחיל מיד במסירת השעור.

ליהושע בן נון - כה אמר הרב'ה שלנו, רבי מאיר חדש זצ"ל - היו קוראים "א' שמש'ל" - השמש. מנקה בית המדרש....

יהושע היה מתמיד גדול, כפי שכתב רש"י על דברי המשנה הראשונה במסכת באבות "משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע": "ולמה נאמר 'ומסרה ליהושע' ולא לאלעזר ולפנחס ולא לשבעים זקנים המתנבאים במחנה? שלא רצה למסרה אלא למי שהיה ממית עצמו מנעוריו באהלי החכמה וקנה שם טוב בעולם, וזהו יהושע, שנאמר: 'יהושע בן נון נער לא ימיש מתוה האהל'".

כיון שכה, ידידיו ומכריו היו תמהים: 'אתה המתמיד של הישיבה, מה אתה מסדר ספסלים?!...! אמנם במדרש (במדבר רבה כא, יד) מבאר שאז היתה הסבה שזכה לקבל את ההנהגה אחרי משה רבנו, וכה נאמר שם:

"כיון שירשו בנות צלפחד אביהן, אמר משה: הרי השעה שאתבע בה צרכי. אם הבנות יורשות - בדין הוא שירשו בני את כבודי. אמר לו הקדוש ברוך הוא: 'נצר תאנה יאכל פריה' (משלי כו, יח). בנייה ישבו להם

ולא עסקו בתורה, יהושע הרבה שרתה והרבה חלק לה כבוד, והוא היה משכים ומעריב בבית הועד שלה, הוא היה מסדר את הספסלים והוא פורס את המחצלאות. הואיל והוא שרתה בכל כחו כדאי הוא שישמש את ישראל, שאינו מאבד שכרו. קח לה את יהושע בן נון, לקיים מה שנאמר 'נצר תאנה יאכל פריה'".

נשאלת השאלה, מילא "הרבה חלק לה כבוד" זו סבה להיות מנהיג, אבל מה הקשר לסדור הספסלים ופריסת המחצלאות?...

אלא, נחשב לרגע: למה יהושע סדר את הספסלים בבית המדרש ואנחנו לא מסדרים?... כי כל אדם מכבד לא ילה לעשות ספונג'ה במקום צבורי כמו סונדי... זה קשה. אבל בבית הפרטי שלו - כל אדם עושה זאת! כל אשה, גם הכי מכבדת, עושה ספונג'ה בביתה... ולמה? כי זה הבית שלה!

יהושע בן נון הרגיש כה ביחס לבית המדרש - זה הבית שלי! אין לי מה להתבייש... אתם מתבישים? - כנראה זה לא הבית שלכם...

ספר הרב הקר שליט"א על ראש הישיבה הגדול, רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל, שבסוף ימיו אמר כי הוא מחפש זכיות לבוא עמן לבית דין של מעלה. ומה היתה הזכות שמצא? בתקופה מסימת לרב מפונ'בו' לא היה כסף לשלם עבור נקיון בהיכל הישיבה, וכאשר כל הבחורים הלכו לאכל בחדר האכל [וזה לקח זמן מחמת ארף הדרה, כי חדר האכל היה במקום אחר], רבי שמואל היה סוגר את דלתות בית המדרש ומסדר את הספסלים ומנקה את האבק. "מעשה זה" - כה אמר - "אני מקווה שיעמד לי לזכות בעולם הבא!"

ובכלם תמהים: וכי רבי שמואל צריה זכיות?! הוא הרי היה ראש ישיבה גדול, העמיד את התורה בדור האחרון, מה חסר לו?... אלא, הוא הרגיש: כאן הבית שלי, בבית מדרש! אכפת לי כבוד הספרים, ואכפת לי כבוד בית המדרש, וזו אכן זכות גדולה, כפי שראינו

אצל יהושע בן נון שבזכות זה זכה להנהגה.

(רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א)

בְּדֶרֶךְ הַמְצוּוֹת

שְׂכָרָם שֶׁל גּוֹמְלֵי חֲסָדִים - גַּם בְּעוֹלָם הַיָּה

הַשִּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאַתִּי בְּתוֹכָם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאַתִּי (כּוה, יא)
עַל שְׂכָרוֹ שֶׁל פְּנַחֵס אוֹמֵר הַמְדַרְשׁ (בַּמְדַּבֵּר רַבָּה כּא, א) "אִמֵּר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: בְּדִין הוּא שְׂיִטֵּל שְׂכָרוֹ", וְרַבּוֹ הַתּוֹהֵם: הֲרִי "שְׂכָר מְצוּהָ בְּהַאי עֲלָמָא לִיכָא", וְעַקֵּר שְׂכָר הַמְצוּוֹת הוּא בְּעוֹלָם הַבָּא, אִם כֵּן עַל אִיזָה שְׂכָר מְדַבֵּר?
תִּרְצֵ הַ"מְשֻׁה חֲכָמָה" שֶׁבְּמַעֲשֵׂה הַקִּנְאוּת שֶׁל פְּנַחֵס הָיוּ שְׁנֵי חֲלָקִים: חֲלָק אֶחָד בֵּין אָדָם לְמָקוֹם, וְהַשְּׁנִי - בֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ.

הֲרֵאשׁוֹן הָיָה "בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאַתִּי בְּתוֹכָם" - הוּא קִדְשׁ שֵׁם שָׁמַיִם בְּרַבִּים לְאַחַר חֲלוּל הַשֵּׁם אִים וְנוֹרָא שְׁגָרָם נְשִׂיא שְׁבִט בְּיִשְׂרָאֵל. נְשִׂיא בְּנֵי שְׂמֵעוֹן הַטִּיחַ בְּמִשְׁחָה רַבְּנוֹ: אִם זֶה אֶסְנֶה - מִי הַתִּיר לָךְ אֶת בַּת יִתְרוֹ? וּמִשְׁחָה רַבְּנוֹ הַשְׁתַּמְךָ וְלֹא יָדַע מָה לַעֲנוֹת לוֹ. חֲלוּל הַשֵּׁם הָיָה נוֹרָא וְהַשּׁוֹמְעִים עָמְדוּ וּבָכוּ.

לְצַד זֶה הָיָה גַּם חֲלָק שֶׁל בֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ: "וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאַתִּי" - בְּזִכּוֹתוֹ לֹא הִתְכַּלּוּ יִשְׂרָאֵל. עַל מַעֲשֵׂה הַקִּנְאוּת, שֶׁהוּא בֵּין אָדָם לְמָקוֹם, אֵכּוֹן אִין שְׂכָר בְּעוֹלָם הַיָּה, אֵךְ עַל מְצוּוֹת בֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ כְּתוּב שְׂאוּכַל פְּרוֹתֵיהֶם בְּעוֹלָם הַיָּה וְהַקְּרוֹן קִיַּמַּת לוֹ לְעוֹלָם הַבָּא. מִשּׁוּם כֵּךְ עַל גְּמִילוּת הַחֶסֶד שֶׁל פְּנַחֵס עִם כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, בְּדִין הוּא שְׂיִטֵּל שְׂכָרוֹ!

הֲרִי לָנוּ לְמוֹד עֲצוּם עַל שְׂכָרָם הַטוֹב שֶׁל גּוֹמְלֵי חֲסָדִים הַמִּיַּיִטִּיבִים לְאַחֲרֵים - שְׁנַתֵּן לְרֵאוֹתוֹ גַּם בְּעוֹלָם הַיָּה. בְּעֲנָן זֶה סִפֵּר רַבֵּי אֱלִימֶלֶךְ בִּידְרָמָן שְׁלִיט"א מַעֲשֵׂה מַפְלָא וּמְרִטִיט שְׂאָרַע לְאַחֲרוֹנָה:

מִשְׁפַּחַת פְּרַל מִירוּשָׁלַיִם יְדוּעָה בְּהַכְּנַסַּת הָאוֹרְחִים שָׁלָה. בֵּיתָם פְּתוּחַ לְרוּחָה בְּכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה לְכָל דְּכַפִּין, וְכָל מִינֵי אֲנָשִׁים מְסַכְנִים הַזְּקוּקִים לְמָנָה חֲמָה כְּבָר מְכִירִים אֶת הַפְּתִיבָת.

בְּאַחַד הַיָּמִים חֲזָרָה הָאֵם הַבִּיתָה לְאַחַר יוֹם עָמוּס וּמְתִישׁ שֶׁל הַתְּרוֹצְצִיּוֹת וְסִדּוּרִים. הַשְּׁעָה כְּבָר הָיְתָה עֹשֶׂר בְּלִילָה, וּבְעֵיפוֹתָה הַתְּכוֹנָנָה לְלַכַּת לִישׁוֹ, אֲלֹא שְׂאָז נִשְׁמָעוּ דְּפִיקוֹת עַל הַדֶּלֶת. הַיְלָדִים אָמְרוּ: "אִמָּא, עַד כָּאֵן. אֶת כָּל כֹּה עֵיפָה! לֹא מְכַרְחִים תְּמִיד לְפִתְחָ!"
"מִי נִמְצָא מֵעַבֵּר לְדֶלֶת?" שְׂאָלָה.

הַצִּיצוֹ דְּרָרָה ה'קוֹקֵר' וְעִינֵיהֶם חֲשָׁכוּ. הָיְתָה זֶה 'בִּיבְל'ע' - אִשָּׁה שְׁבוּרַת לֵב שֶׁהִגִּיעָה אֲלֵיהֶם פְּעָמִים רַבּוֹת, וְתִמִּיד הָעֵסִיקָה אוֹתָם לְמִשְׁחָה זְמַן רַב. הָיָה לָהּ תְּפָרִיט מְסִים שְׂדֵרְשָׁה שְׂיַכִּינוּ לָהּ, וְתִמִּיד לְקַחָה אֶתָּה צִידָה לְדֶרֶךְ אַרוּחוֹת נוֹסְפוֹת. בְּדִיוֹק הָיָה הַגִּיעָה כְּעַת כְּשֶׁאִמָּא עֵיפָה כָּל כָּה! "לֹא יִקְרָה שׁוּם דְּבָר אִם פְּעַם אַחַת לֹא נִפְתַּח לָהּ", טַעֲנוּ בְּהִגְיוֹן.

אוֹלָם אִמָּם לֹא הִסְפִּימָה לְשִׁמְעַע עַל כֵּךְ. הִיא אָמְרָה אֶת מָה שְׁנִהְיָה לֹמֵר פְּעָמִים רַבּוֹת וּכְבָר הִפָּה לְמוֹטוֹ בְּבֵית שְׁלָחָם: "וְיֹאס מ'טוֹט, טוֹט מְעַן פָּאָר זִיד אֲלֵיִין" - כָּל מָה שְׂאָדָם עוֹשֶׂה, הוּא עוֹשֶׂה לְעַצְמוֹ. "אִם הַקֶּבֶץ" הַשְּׁלַח אוֹתָה אֲלֵינוּ דְּיֹקָא כְּעַת כְּשֶׁאִנִּי עֵיפָה, זֶה נִסְתִּין שֶׁהוּא מְנַסֶּה אוֹתָנוּ. נְכוּז שְׂאִנִּי עֵיפָה מָאָד, אֲבָל הַמְּסַכְּנָה הִזוֹ לֹא אֲבָלָה הַיּוֹם אַרוּחָה מְבַשְׁלֶת. אִיָּה אֲפִשֵׁר לֹמֵר לָהּ לֹא?"

וְכֵךְ הַכְּנִיסָה אֶת הָאִשָּׁה וְאַרְחָה אוֹתָה בְּמִסִּירוֹת כְּאֵלוֹ כָּל הַזְּמַן שֶׁבְּעוֹלָם עוֹמֵד לְרִשׁוּתָהּ. הָאִשָּׁה הִסְבִּירָה מָה הַתְּפָרִיט שֶׁהִיא מְזַמֶּנָה לְאַרוּחַת עָרֵב - וְהוּא הוֹכֵן לָהּ. לְאַחַר מִכֵּן הִגִּישָׁה בְּקִשָּׁה לְתְּפָרִיט מִיָּחַד לְאַרוּחַת בְּקָר שֶׁל מְחָר. כְּשֶׁסִּימָה לְאַכֵּל וְשִׁבְעָה - יִצְאָה הָאֵם לְלוֹוֹת אוֹתָה.

סוּף-סוּף, בְּשָׁעָה שְׁתַּיִם-עֶשְׂרֵה בְּלִילָה, הִסְתַּיִם הָאָרְעִי. לְפִתְעַ הַבְּחִינָה הָאֵם בְּבִתָּה בַת הָעֹשֶׂר מְסִתּוֹבְכַת עָרָה בְּבֵיתָהּ. תְּמַהָה מְדוּעַ אִינָה לִישָׁנָה בְּשָׁעָה כֵּךְ מְאַחֲרַת, וְשִׁלְחָה אוֹתָה לִישׁוֹן בְּמִטָּה הַרִיקָה שֶׁל אַבָּא, שְׁבִאוֹתוֹ יוֹם שָׁקָה בְּחוּ"ל. שְׁמַחָה הִילָדָה עַל הַהֲצָעָה, רָצָה לְמַטְתּוֹ שֶׁל אַבָּא, וּפְתָאָם פְּצָחָה בְּצוּחוֹת אִימָה: "נְחֵשׁ! נְחֵשׁ!"

צריכים לומר עלי קדיש... הרי לכם שצדקה תציל ממות, כפשוטם של דברים".
מעשה זה – מסים הרב בידרמן – ראוי לחזור ולשפן אותו שנים מקרא ואחד תרגום. נתרגם ונדע כי לא רק מצות הכנסת אורחים, אלא כל עניני חסד, צדקה והטבה לזולת, גם בשעות שאינן נוחות וגם כאשר מרגישים מנצלים - מהפכים את מדת הדיו לרחמים. אלו פרות שאדם יכול לטעם כבר בעולם הזה, מלבד הקרן שקימת לו לעולם הבא.
 (רבי יעקב שיש שליט"א)

נחש?! אמה לא האמינה. מן הסתם ראתה הילדה עכבר... היא שלחה את בנה הגדול לבדוק את הענן, אלא שגם הוא פרץ בצנחות היסטוריות: "נחש! נחש!" אכן כן, נחש ענק בארץ מטה התפתל על המטה הריקה של אבא!
 במהירות סגרו את הדלת ואטמו כל חריץ. הזעיקו לזכד נחשים שהצליח ללכדו, ואשר כי מדבר בנחש ארסי! אמרה אדם הצדקנית: "הנה, כל מה שאדם עושה - לעצמו הוא עושה. אלו הייתי ישנה בעשר, כמו בתכניתי המקורית, כנראה שכעת, בשתיים-עשרה בלילה, הייתם

מעונינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
 צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il

**רוצים את העלון אצלכם?
 שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ושלח אליכם!**

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ר 95-659-804-5 התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדירים פלוס" ברחבי הארץ